

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008 тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, установи, організації, підприємства та інші суб'єкти сфери публічних закупівель

Звіт, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за 2020 рік

Мінекономіки є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері публічних закупівель.

Міністерством на виконання повноважень, визначених статтею 9 Закону України “Про публічні закупівлі”, підготовлено щорічний звіт, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель щодо кількісних і вартісних показників закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівня конкуренції, кількості скарг, та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель за звітний 2020 рік (далі - Звіт).

Формування та реалізація політики у сфері публічних закупівель в звітному році здійснювалась за напрямками:

- формування політики, нормативно-правове регулювання сфери публічних закупівель та розвиток електронної системи закупівель;
- міжнародна діяльність;
- професіоналізація сфери публічних закупівель, консультування та наповнення узагальненими відповідями інформаційного ресурсу з питань закупівель;

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000041902C0093659000

Підписувач Панаїотіді Світлана Миколаївна

Дійсний з 12.02.2021 11:34:27 по 12.02.2023 11:34:27

Мінекономіки

3305-04/19485-08 від 30.03.2021
15:42:30

- розроблення спільно з іншими органами методологій щодо особливостей здійснення закупівель у різних сферах.

Під час підготовки Звіту використовувалася інформація з центральної бази даних електронної системи закупівель, а саме дані веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель у складі електронної системи закупівель prozorro.gov.ua, аналіз яких здійснювався за допомогою інструменту моніторингу публічних закупівель професійного модулю аналітики bipro.prozorro.org та узагальнена інформація від органів, уповноважених на здійснення контролю у сфері закупівель.

Перелік скорочень, термінів

- ЕСЗ - електронна система закупівель;
 - ЦЗО - централізована закупівельна організація;
 - КМУ - Кабінет Міністрів України;
 - КШЕ - Київська школа економіки;
 - АМКУ - Антимонопольний комітет України;
 - ЄЗС - єдиний закупівельний словник;
 - Держаудитслужба - Державна аудиторська служба України;
 - ЄС - Європейський союз;
 - ЄБРР - Європейський банк реконструкції та розвитку;
 - СОТ - Світова організація торгівлі;
 - КУпАП - Кодекс України про адміністративні правопорушення;
 - Допороги* - допорогова закупівля, звіти про укладені договори;
 - Надпороги - відкриті торги, відкриті торги з публ. англ. мовою, переговорна процедура, переговорна процедура для потреб оборони;
 - економія - різниця між очікуваною вартістю закупівлі та найбільш економічно вигідною пропозицією;
 - конкурентні закупівлі – відкриті торги, відкриті торги з публ. англ. мовою, переговорна процедура для потреб оборони, допорогова закупівля;
 - неконкурентні закупівлі – переговорна процедура, переговорна процедура за нагальною потребою, процедура звітування про укладений договір.
- * розпочаті до вступу в дію нової редакції Закону України “Про публічні закупівлі”.

Політика та нормативно-правове регулювання

У вересні 2019 року Верховна Рада України прийняла Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель” від 19.09.2019 № 114-IX (далі - Закон) в другому читанні та в цілому, який був введений в дію з 19.04.2020 року.

Основною метою розроблення нової редакції Закону є забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України у сфері публічних закупівель щодо адаптації законодавства до європейських та міжнародних стандартів в рамках виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Нова редакція Закону також вирішує низку проблемних питань, що були виявлені під час застосування суб'єктами сфери публічних закупівель положень Закону. Проблемні питання були виявлені шляхом проведення аналізу даних електронної системи, запитів, що надходять та питань, які ставлять під час публічних заходів і обговорень та їх технічної реалізації в електронній системі закупівель.

Серед ключових нововведень Закону варто відмітити:

- регулювання здійснення спрощених закупівель. Відтепер поріг для обов'язкового проведення закупівель через електронну систему закупівель знижено з 200 тис грн до 50 тис грн. Метою запровадження цього виду закупівель було з одного боку – спрощення доступу до закупівель невисокої вартості малого та середнього бізнесу, оскільки відтепер вся інформація про здійснення таких закупівель є в системі, а з іншого боку – підвищення ефективності таких закупівель для замовників за рахунок конкуренції між учасниками;

- зобов'язання замовників публікувати звіти в електронній системі закупівель при закупівлях від 1 копійки. Це дозволило забезпечити вільний доступ до інформації про закупівлі предметів закупівель вартість, яких нижче встановлених порогових значень;

- можливість використовувати електронний каталог, як альтернативу спрощеним закупівлям. Електронні каталоги - це систематизована база актуальних пропозицій для типових товарів та послуг, що покликані значно полегшити процес придбання товарів замовниками;

- з метою зниження рівня зловживання недобросовісними учасниками передбачено автоматичне визначення аномально низької ціни тендерної пропозиції.

Для підвищення рівня ефективності закупівель розроблено нові інструменти та удосконалено наявні процедури, зокрема передбачено:

- можливість використовувати для оцінки пропозицій нецінові критерії та вартість життєвого циклу. Застосування нецінових критеріїв дозволить оптимально забезпечити потребу замовника, а вартості життєвого циклу врахувати майбутні витрати, пов'язані з подальшим використанням предмету закупівлі, та визначити найбільш економічно вигідну в довгостроковій перспективі пропозицію;

- можливість застосовувати нову процедуру закупівлі - торги з обмеженою участю, що застосовуються у разі потреби попередньої перевірки кваліфікації учасників шляхом проведення кваліфікаційного відбору та якщо вартість закупівлі вище європорогів;

- можливість збереження найвигіднішої тендерної пропозиції. Так, Законом передбачено можливість виправлення невідповідностей в документах, які були виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій шляхом завантаження уточнених або нових документів. Зазначений механізм дозволить зменшити кількість дискваліфікацій та укладати договори за більш вигідною ціною пропозицією;

- зміни в процесі оскарження закупівель. Законом встановлено, що плата за скаргу повертається у повному обсязі, якщо її задовольнить або частково задовольнить орган оскарження. Оплата за подання скарги здійснюється через ЕСЗ. Скаржники не можуть відкликати подану скаргу, якщо реєстраційна картка сформована. Також, доступна можливість щодо оскарження процедури закупівлі за окремими лотами. Такі зміни покликані зменшити кількість випадків затягування і блокування процедур закупівель недобросовісними учасниками та створити справедливі можливості щодо захисту прав та законних інтересів бізнесу;

- завершення розпочатого ще у 2016 році трансформаційного процесу щодо організації закупівель в частині переходу від роботи тендерних комітетів до уповноважених осіб. З 1 січня 2022 року організацією та проведенням закупівель будуть виключно займатися уповноважені особи, нести за це відповідальність та отримувати оплату;

- внесення змін до статті 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині розширення переліку підстав для притягнення до відповідальності та розміру штрафних санкцій. Зокрема, запроваджено відповідальність за застосування переговорної процедури закупівлі на умовах, не передбачених законодавством, відсутність обґрунтування застосування переговорної процедури, а також - за відхилення тендерних пропозицій на підставах, не передбачених законодавством, крім того введено відповідальність для керівників замовників.

Протягом року на виконання вимог Закону здійснено технічне доопрацювання електронної системи закупівель та прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, зокрема:

- з метою врегулювання питання здійснення через ЕСЗ оплати за скарги, які подаються до АМКУ, як органу оскарження, під час участі у публічних закупівлях, а також визначення порядку здійснення такої плати та виконання вимог Закону прийнято постанову КМУ від 22.04.2020 № 292 “Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб’єкту оскарження”.

Так, зазначеною постановою змінено підходи до оскарження, зокрема встановлено диференційований розмір плати за подання скарги до органу оскарження залежно від очікуваної вартості закупівлі.

- з метою запровадження використання в ЕСЗ електронного каталогу замовниками для відбору постачальника товару (товарів), вартість якого (яких) є меншою за вартість, що встановлена у пунктах 1 і 2 частини першої статті 3 Закону, як альтернатива спрощеним закупівлям прийнято постанову КМУ від 14.09.2020 № 822 “Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу”. Прийняття зазначеного акту дозволяє полегшити здійснення закупівель товарів з дотриманням принципів публічних закупівель для замовників та спрощує доступ до публічних закупівель для малого та середнього бізнесу.

В рамках реалізації функції з розроблення і затвердження нормативно-правових актів, необхідних для виконання Закону та регулювання державної політики у сфері закупівель, Мінекономіки у 2020 році було прийнято та опрацьовано низку актів (Додаток 1).

Разом з тим, на виконання функції з авторизації електронних майданчиків та прийняття рішення про відключення авторизованих електронних майданчиків від електронної системи закупівель Уповноваженим органом було прийнято 22 накази (Додаток 2).

Крім того, протягом 2020 року Мінекономіки було опрацьовано низку проектів законів, розроблених народними депутатами України, на які надані проекти експертних висновків КМУ (Додаток 3).

В частині здійснення співробітництва з державними органами та громадськими об'єднаннями щодо запобігання проявам корупції у сфері закупівель:

- реалізована можливість обміну інформацією про проведені процедури закупівлі (у разі якщо замовник є розпорядником або одержувачем бюджетних коштів) і здійснення оплати за договорами про закупівлю між ЕСЗ, єдиним веб-порталом використання публічних коштів та інформаційною системою Державної казначейської служби України;

- розроблено інтерфейс прикладного програмування (API) інтеграції ЕСЗ із зовнішніми ресурсами. Цей електронний сервіс дає можливість інститутам громадянського суспільства в режимі електронних звернень інформувати Держаудитслужбу про можливі ознаки порушень під час проведення процедур закупівель.

В частині здійснення взаємодії з громадськістю з питань удосконалення системи публічних закупівель та поінформованості суб'єктів сфери про політику та правила публічних закупівель протягом звітного року проведено:

- громадське обговорення проекту Концепції реалізації державної політики в сфері публічних закупівель, на якій були окреслено головні напрями розвитку сфери закупівель, які спрямовані на підвищення ефективності публічних закупівель, а саме: професіоналізація, електронізація сфери публічних закупівель, інтеграція ЕСЗ з

іншими державними системами та реєстрами, та гармонізація правил закупівель зі стандартами ЄС;

- громадське обговорення за участю представників експертного середовища з питань закупівель щодо застосування оновленої редакції Закону, які норми потребують коригування за результатами аналізу практики застосування, пропозиції щодо внесення змін та проекту “Примірної методики визначення вартості життєвого циклу” тощо;

- цикл заходів по закупівлях у форматі “Бізнес-сніданків”;

- за участю представників Мінекономіки проведено конференцію “Ефективні закупівлі”;

Крім того, протягом 2020 року Міністерством підготовлено публікації щодо інформування громадськості про політику та правила публічних закупівель, які розміщені на Інформаційному ресурсі Уповноваженого органу, в соціальній мережі Facebook та на YouTube-каналі Prozorro TV.

Міжнародна діяльність

В рамках реалізації функції щодо міжнародного співробітництва у сфері публічних закупівель протягом 2020 року Міністерство здійснило низку заходів, зокрема:

1) у лютому, липні та жовтні у м. Женева, Швейцарської Конфедерації в онлайн форматі відбулось три засідання Комітету СОТ з державних закупівель (далі – Комітет), в яких взяли участь представники Міністерства.

Під час засідань Комітету між представниками Міністерства та делегаціями Австралії, ЄС, Нової Зеландії, Сполучених Штатів Америки, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії проведено двосторонні робочі зустрічі щодо поточної роботи в Комітеті та стану приєднання нових учасників до Угоди СОТ.

Так, в рамках захисту економічних інтересів українського бізнесу, українською стороною підготовлено та надано до Секретаріату Комітету коментарі від України до пропозиції Республіки Таджикистан щодо доступу до ринку державних закупівель та коментарі до оновленого контрольного переліку питань Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо приєднання до переглянутої Угоди про державні закупівлі. З 1 січня 2021 року Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії стало повноправним Членом переглянутої Угоди;

2) в рамках міжнародного співробітництва у сфері закупівель у січні звітного року Міністерством за участі представників державного підприємства “Прозорро” та Трансперенсі Інтернешнл Україна проведено зустріч з керівником Практики з питань закупівель регіону Європи та Центральної Азії Світового Банку в ході якої обговорено низку важливих питань та подальші можливі напрями співробітництва;

3) з метою формалізації виконання зобов'язань Першої фази, передбачених Главою 8 “Державні закупівлі” Розділ IV “Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею” Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Міністерством 04.11.2020 надіслано стороні ЄС інформацію щодо виконання Україною I етапу імплементації плану заходів з

реалізації Стратегії реформування системи публічних закупівель в Україні. Так, отримання офіційної позитивної оцінки від ЄС щодо виконання зазначеного етапу надасть можливість офіційного взаємного відкриття ринків публічних закупівель у розрізі доступу до контрактів на поставку товарів для центральних органів влади.

Разом з тим, між Україною та ЄС досягнуто домовленості щодо подальшої співпраці в напрямі обміну інформацією щодо виконання Україною зобов'язань стосовно II етапу Додатку XXI до Глави 8 Угоди та погоджено питання щодо подальшої взаємодії в напрямі інтеграції української ЕСЗ з базою даних ЄС TED.

В рамках реалізації функції щодо вивчення, узагальнення та поширення світового досвіду у сфері закупівель:

1) здійснено робочі комунікації та проведено ряд робочих зустрічей з представниками Світового Банку щодо запуску проекту Світового Банку “Розвиток зелених державних закупівель в Україні”. Метою проекту є розвиток зелених закупівель в Україні. В рамках проекту заплановано розробити методології, пояснення, настанови щодо використання зелених закупівель в Україні, а також типові екологічні критерії для оцінки життєвого циклу, які підтверджують “екологічність” продукції;

2) Міністерством разом з Корейською програмою обміну знаннями (KSP) розпочато проект спрямований на обмін знаннями щодо функціонування корейської системи електронних закупівель KONEPS та розробку пропозицій щодо вдосконалення української ЕСЗ. Так, KSP пропонує комплексні консультації з питань політики з урахуванням потреб країн-партнерів, що охоплюють поглиблений аналіз, консультації з питань політики та можливості навчання;

3) Міністерством в рамках Робочої Програми зі збору та звітності статистичних даних Комітету СОР з державних закупівель (далі - робоча Програма), в якій Україна виступає в якості головної країни, протягом 2020 року проведено заходи щодо взаємного обміну досвідом та інформацією.

Так, на запрошення України в рамках засідання робочої Програми в лютому 2020 року виступив експерт від ЄС з доповіддю щодо функціонування системи Tenders Electronic Daily (TED) та нових електронних форм ЄС, що дало змогу учасникам поглибити свої знання та ознайомитись з найкращими міжнародними практиками в сфері державних закупівель.

Водночас враховуючи карантинні обмеження наступні засідання робочої Програми було перенесено на 2021 рік. Разом з тим, було досягнуто домовленості, щодо презентації доповідей представниками делегації від Сполучених Штатів Америки, Канади та Австралії під час наступних засідань робочої Програми.

Також карантинні обмеження вплинули і на термін проведення в рамках Комітету СОР з державних закупівель країнами ЄС, Новою Зеландією, Канадою та Україною семінару: “Як цифрові інновації можуть підтримати торгівлю та конкуренцію у державних закупівлях?”. Запланований семінар, в рамках взаємного навчання, обміну досвідом та інформацією, в якому українська сторона виступає не тільки співорганізатором, але й представить свою презентацію на тему “Життєвий цикл в системі електронних закупівель” було перенесено на 2021 рік.

В рамках реалізації функції узагальнення практики здійснення закупівель, у тому числі міжнародної:

1) в січні 2020 року відбулась робоча зустріч між експертами ОЕСР SIGMA та представниками Міністерства з метою обговорення напрямів подальшої співпраці та підтримки програмою SIGMA. В ході зустрічі обговорювались проблемні питання щодо організації процесу професіоналізації уповноважених осіб, як в Україні так і в країнах ЄС, розглянуто різні підходи та методики європейського досвіду щодо процесу навчання та сертифікації фахівців з публічних закупівель, запропоновано варіанти їх вирішення, виокремлені сильні та слабкі сторони різних підходів, а також визначені подальші напрями співпраці та експертної підтримки;

2) в другій половині 2020 року за запитом представників Міністерства отримано матеріали від експертів SIGMA щодо імплементації та практики застосування таких норм Директив ЄС, як “інноваційне партнерство”, “конкурси проектів”, а також європейська практика проведення закупівель за обсягами та найкращі практики застосування ЄЗС в ЄС та практики щорічного планування;

3) проведено робочі комунікації з міжнародними консультантами ЄБРР щодо отримання досвіду виконання та застосування зарезервованих контрактів в країнах ЄС та, зокрема, у Литві;

4) у серпні проведено зустріч з представниками Державного агентства закупівель Грузії (State Procurement Agency of Georgia) щодо технічної реалізації процедури “конкурси проектів” в грузинській системі електронних закупівель, а також імплементації цієї норми в законодавстві Грузії про публічні закупівлі;

5) з проектом міжнародної технічної допомоги USAID / UK aid “Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах” (TAPAS) розпочато спільну роботу щодо напрацювання концепції технічної та нормативної реалізації динамічних систем закупівель в Україні.

Результатом зазначеної діяльності стало напрацювання змін до положень Закону з метою подальшої гармонізації законодавства України в сфері публічних закупівель з Директивами ЄС.

З метою реформування та удосконалення сфери публічних закупівель, в частині навчання та обміну досвідом протягом звітного року представники Мінекономіки взяли участь в наступних заходах:

- в червні 2020 року у Річній координаційній зустрічі ENI CBC (European Neighbourhood Instrument Cross Border Cooperation з доповіддю “Новий Закон України “Про публічні закупівлі”;

- у жовтні 2020 року в робочій онлайн зустрічі “The Working Party on Leading Practitioners of Public Procurement”. Мета зустрічі: обмін найкращими практиками щодо посилення відповідальності ведення бізнесу, шляхи використання державних закупівель задля сталого розвитку та покращення ланцюгів поставок, а також презентація проекту звіту ОЕСР “Leveraging responsible business conduct through public procurement”;

- у грудні 2020 року у поглибленому глобальному онлайн семінарі “Багатостороння угода СОТ “Про державні закупівлі”, а також в онлайн семінарі “Європейська цифрова дипломатія”.

Професіоналізація, консультації та методологія

В 2020 році було продовжено роботу над підвищенням рівня професіоналізації в сфері публічних закупівель.

Так, протягом року Мінекономіки продовжило взаємодію із 39 закладами вищої освіти (далі - ЗВО) з яких у 5 запроваджено освітню програму, у 30 - навчальну дисципліну або модулі для першого та другого освітніх рівнів, ще у 4 розпочато підготовку до запровадження навчання з 2021 навчального року. Крім того, підготовлено інформацію щодо нововведень Закону та наявності нових інструментів з метою інформування та її врахування ЗВО під час адаптації навчальних програм до чинного закупівельного законодавства. Інформація щодо переліку ЗВО розміщена на офіційному веб сайті Мінекономіки у розділі “Публічні закупівлі”, підрозділ “Професіоналізація”.

Водночас на виконання функції Уповноваженого органу щодо організації нарад та семінарів з питань закупівель та враховуючи карантинні обмеження спрямовані на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (Covid-2019), з метою проведення інформаційної кампанії стосовно введення в дію нових положень Закону та підвищення рівня знань і кваліфікації осіб, відповідальних за організацію та проведення закупівель, Мінекономіки за співпраці з державним підприємством “Прозорро” розроблено низку відео-матеріалів, що покликані роз’яснити основні законодавчі зміни, які були поширені на закупівельну аудиторію.

Так створені та розповсюджені відео щодо:

- змін у допорогових закупівлях, зокрема етапи спрощених закупівель та використання електронних каталогів;
- переходу від формату роботи тендерних комітетів до уповноважених осіб;
- змін в оскарженні.

Загальна кількість переглядів відео склала - 32 тис. осіб. Також було знято 20 навчальних відео “Заряджено на перемогу” за участі експертів державного підприємства “Прозорро” та експертів із закупівель. Загальна кількість переглядів відео склала - 85 тис глядачів.

Зазначені матеріали мали високий рівень зацікавленості у суб’єктів сфери закупівель, що стало підґрунтям для напрацювання серій відео курсу “Професійно про закупівлі”.

Тому, з метою підвищення рівня професіоналізації замовників та за підтримки проекту TAPAS Project/Прозорість та підзвітність у держуправлінні та послугах:

1. Створено відео курс, який включає найбільш актуальні та популярні тематики оновленого закупівельного законодавства.

Фахівці департаменту розкривають 10 тем, які охоплюють нововведення в Законі, питання роботи уповноважених осіб, питання складання тендерної

документації, основні моменти планування закупівель, укладання, зміни, виконання та розірвання договору про закупівлю, інформацію щодо інструменту рамкових угод, міжнародну співпрацю тощо.

2. У співпраці з Київською школою економіки:

2.1. Розроблено та оновлено низку інформаційних ресурсів, а саме:

- онлайн-сервіс калькулятора уповноважених осіб, який покликаний спростити замовникам процес визначення кількості необхідних організації уповноважених осіб, що знаходиться за посиланням <https://cep.kse.ua>. Даний інструмент розраховує рекомендовану кількість уповноважених осіб для кожного з замовників, які протягом 2020 року проводили закупівлі через ЕСЗ. Зручність використання інструменту також полягає в можливості коригування витраченого замовниками часу на різних етапах закупівлі, що в свою чергу має вплив на рекомендовану кількість таких осіб. Також додано можливість окремо враховувати процедури електронного каталогу;

- безкоштовний онлайн-сервіс аналітики закупівель CPV-tool, що доступний за посиланням <https://cpvtool.kse.ua> та дозволяє підвищити ефективність закупівель і конкуренцію постачальників. Даний інструмент дозволяє правильно визначити код єдиного закупівельного словника та стане в нагоді, як постачальникам так і замовникам;

- графічне зображення алгоритмів публічних закупівель в ЕСЗ (схеми закупівель), згідно законів і нормативно-правових актів, що регулюють процес закупівель: <https://cep.kse.ua/scheme/index.html>.

2.2. Продовжено навчальний курс за програмою “Фахівець з публічних закупівель”, який успішно закінчили у звітному році 160 слухачів та курс “Менеджер із закупівель” - 53 студента.

Зазначені курси були розроблені у відповідності до професійного стандарту “Фахівець з публічних закупівель” (наказ Мінсоцполітики від 18.02.2019 № 234). Разом з тим, на навчальний модуль “Аналіз закупівельних даних”, який є складовою частиною курсу “Менеджер із закупівель”, зареєструвалось понад 300 осіб.

Крім того, Міністерством, враховуючи вимоги Закону про обов’язкове проходження тестування уповноваженими особами на веб-порталі Уповноваженого органу для підтвердження свого рівня володіння необхідними (базовими) знаннями у сфері публічних закупівель з 1 січня 2022 року, було проведено роботу щодо визначення концепції та розроблення проекту нормативно-правового акту Порядку організації тестування уповноважених осіб.

Важливим напрямом розвитку професіоналізації є централізація закупівель, яка має на меті професіоналізувати сферу закупівель завдяки залученню більш фахового персоналу до організації та проведення закупівель, економії коштів платників податків за рахунок об’єднання типових тендерів.

Так, Мінекономіки з метою поінформованості суб’єктів сфери закупівель щодо можливості створення ЦЗО підготовлено рекомендації стосовно створення ЦЗО та умов їх діяльності. Зазначені рекомендації та презентаційні матеріали оприлюднено на

Інформаційному ресурсі Уповноваженого органу в розділі “Публічні закупівлі” підрозділ “Професіоналізація” www.me.gov.ua.

В рамках виконання функції стосовно розгляду звернень щодо визначення та/або створення ЦЗО Мінекономіки протягом звітного періоду отримано та опрацьовано звернення наступних організацій:

- державного підприємства “Медичні закупівлі України”;
- державного підприємства “Українські спеціальні системи”;
- публічного акціонерного товариства “Державної акціонерної компанії “Ліки України”.

Результатом опрацювання зазначених звернень стало прийняття КМУ розпорядження від 11 листопада 2020 р. № 1405-р “Про визначення державного підприємства “Медичні закупівлі України” централізованою закупівельною організацією”.

Поряд з цим Івано-Франківською обласною радою прийнято рішення від 31.07.2020 р. № 1511-36/2020 “Про створення комунального підприємства Івано-Франківською обласною радою “Централізована закупівельна організація Івано-Франківської обласної ради”, яке з 01.10.2020 р. може проводити закупівлі для визначеного кола замовників, які в обов’язковому порядку передають свої закупівлі до зазначеної установи.

Відповідно до розпорядження КМУ від 25.09.2019 р. № 846-р “Про визначення державної установи “Професійні закупівлі” централізованою закупівельною організацією” (із змінами) визначено ДУ “Професійні закупівлі” ЦЗО, яка здійснюватиме закупівлі в інтересах більш ніж 60 центральних органів виконавчої влади за конкретним переліком товарів в обов’язковому порядку. Разом з тим, враховуючи відсутність передбаченого фінансування, до акту внесено зміни, якими передбачено проведення обов’язкових закупівель для визначених замовників з 01.01.2021 р.

Таким чином, станом на кінець звітного періоду в Україні визначено 3 ЦЗО, з яких 2 організації на центральному рівні та 1 ЦЗО - на регіональному рівні.

Крім того, Уповноваженим органом проведено аналіз закупівель у містах Одеса та Харків, а також Одеській та Харківській областях з метою підготовки рекомендацій щодо доцільності створення ЦЗО та/або передачі закупівель до них.

З метою збільшення поінформованості суб’єктів сфери публічних закупівель, щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель, Мінекономіки готуються узагальнені відповіді рекомендаційного характеру на Інформаційному ресурсі, який розміщений на офіційному сайті Міністерства за адресою www.me.gov.ua.

Протягом звітного періоду підготовлено та розміщено на Інформаційному ресурсі 20 узагальнених листів рекомендаційного характеру.

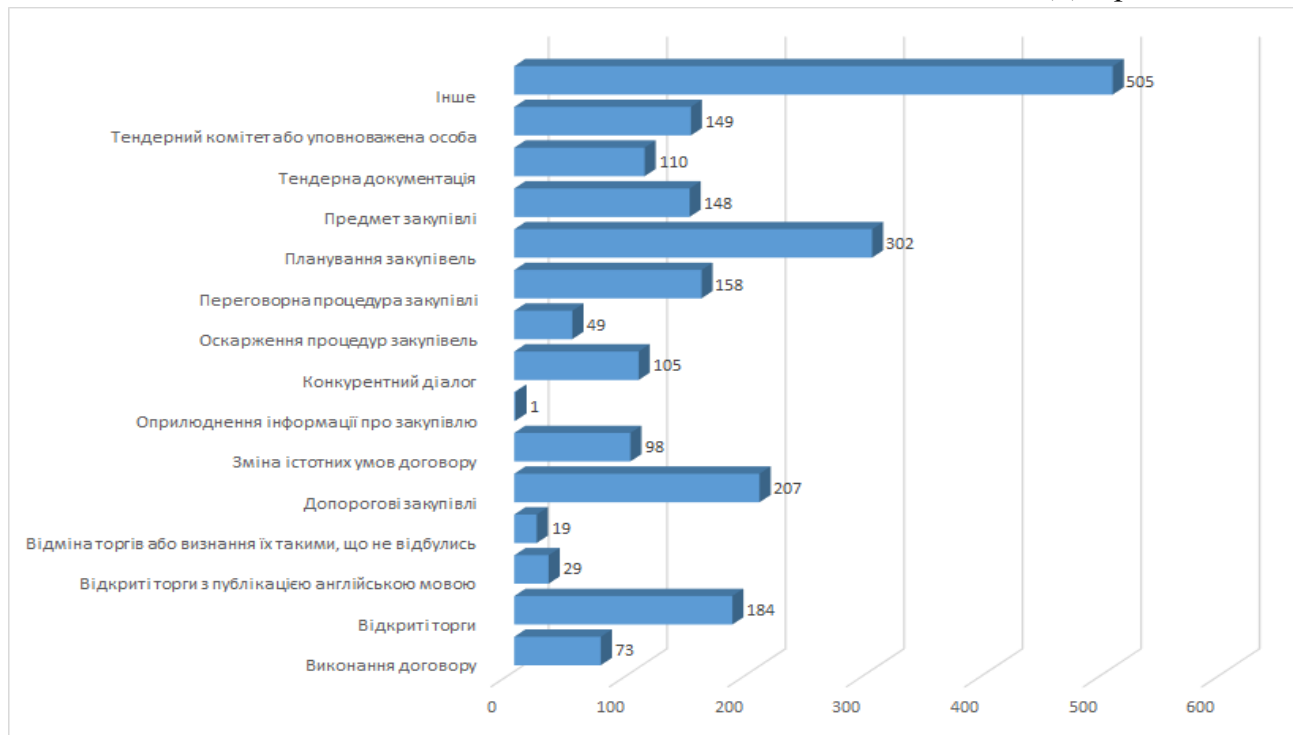
У вказаних листах Уповноваженим органом розкрито понад 90 тем, щодо застосування оновленого закупівельного законодавства. Детально перелік листів Уповноваженого органу наведено у Додатку 4.

В рамках реалізації функції надання безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель за 2020 рік до Міністерства через Інформаційний ресурс надійшло понад 2 100 запитів, відповіді на які оприлюднені на веб сайті Міністерства.

Приріст запитів у більш ніж 2 рази в порівнянні з 2019 роком, пов'язаний з тим, що з 19.04.2020 року вступили в дію нові положення Закону України “Про публічні закупівлі” в редакції від № 114-IX від 19.09.2019 року.

Відсотковий розподіл кількості запитів суб'єктів сфери публічних закупівель у 2020 році за темами зображено в Діаграмі 1.

Діаграма 1

З метою розширення функціональних можливостей Інформаційного ресурсу у грудні 2020 року, в рамках проекту USAID/UK aid “Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах / TAPAS”, було укладено угоду щодо модифікації комп'ютерної програми “Запити суб'єктів публічних закупівель”.

Новою редакцією Закону передбачено додаткову функцію Уповноваженого органу, а саме розроблення спільно з іншими органами методологій щодо особливостей здійснення закупівель у різних сферах та їх оприлюднення на Інформаційному ресурсі Уповноваженого органу.

У рамках виконання зазначеної функції Міністерством було утворено робочу групу з питань розроблення методології щодо особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства, результатом діяльності якої є розроблений проект методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства.

До складу робочої групи увійшли представники органів державної влади, підприємств зазначеної сфери, галузевих асоціацій підприємств, громадських

організацій та незалежні експерти. Результатом роботи робочої групи стало розроблення Методології особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства, яка затверджена наказом Мінекономіки від 17.08.2020 № 1572.

Метою розроблення методології є застосування єдиного підходу до організації закупівель, який би забезпечував добросовісну конкуренцію та розширення кола потенційних учасників у закупівлях. Напрацьовані в методології рекомендації щодо встановлення вимог до учасників та предмета закупівлі, особливостей визначення технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, кваліфікаційних критеріїв та підтверджуючих документів надають можливість організувати замовниками закупівлі таким чином, щоб уникнути дискримінації учасників та об'єктивно і неупереджено визначити переможця процедури закупівлі.

Впродовж 2020 року за ініціативи Першої леді Олени Зеленської, для забезпечення закупівлі якісного та безпечного харчування в закладах освіти були підготовлені рекомендації, а саме розроблена методологія особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти, затверджена наказом Мінекономіки від 30.10.2020 № 2208 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти”.

Рекомендації допомагають замовникам організувати та провести закупівлі з урахуванням специфіки предмета закупівель товарів і послуг у сфері організації харчування в закладах освіти, визначати основні вимоги під час розроблення тендерної документації, уникнути ризиків, пов'язаних із недобросовісною конкуренцією між учасниками процедури закупівлі, дискримінаційними кваліфікаційними критеріями, недотриманням зобов'язань учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю, ознаками змови, зловживанням оскарженнями, що виявлені під час закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти.

Ознайомитись з методологіями можна на веб сайті Мінекономіки в рубриці “Публічні закупівлі” в розділі “Аналітика та методологія”.

Протягом звітного року Міністерством здійснено і аналіз проблематики закупівель в окремих сферах за кодами єдиного закупівельного словника, що можуть потребувати розроблення методологій.

Статистичні дані

Від початку роботи електронної системи закупівель та станом на 01.01.2021 року оголошено 7,7 млн процедур з очікуваною вартістю 4,3 трлн грн, з яких кількість успішно завершених становить більш ніж 7 млн з очікуваною вартістю 2,776 трлн грн.

Загальна кількість організаторів за даними ЕСЗ зросла і на кінець звітного року становила – 45 393, при цьому зросла і кількість учасників – 347 567, що свідчить про зменшення бар'єрів для участі у публічних закупівлях та поступового підвищення довіри представників бізнесу до процесу публічних закупівель.

Так, за даними ЕСЗ різниця суми між очікуваною вартістю закупівель та сумою укладених договорів, з моменту повноцінного запуску ЕСЗ та станом на

кінець 2020 року складає понад 153 млрд грн. Середня кількість пропозицій на торги протягом 2016 - 2020 років становить - 2,31.

Законом передбачено підготовку та подання щорічного звіту, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель за такими показниками, як кількісні і вартісні показники закупівель у розрізі процедур і предметів закупівель, рівень конкуренції, кількість скарг, а також узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель.

Дані, які наводяться в звіті за 2020 календарний рік охоплюють період з 01.01.2020 по 01.02.2021. Зазначений період обирався з метою об'єктивного відображення статистичних даних щодо закупівель, які станом на кінець звітнього року не були завершені.

Разом з тим, для співставлення та порівняння статистичних показників звітнього періоду з показниками попереднього звітнього року у звіті використано дані, які охоплюють період з 01.01.2019 по 01.02.2020.

Кількісні показники в розрізі процедур закупівель

Протягом звітнього року організаторами закупівель було оголошено 3,736 млн закупівель, з яких успішно завершено 3,545 млн, що на 65,08% більше ніж у попередньому році.

Порівняння успішно завершених закупівель за роками зображено в Таблиці 1.

Таблиця 1

Роки	Кількість завершених тендерів (млн)	Кількість лотів (млн)
2020 рік	3, 545	3, 798
2019 рік	1, 238	1, 274

Водночас, розподіл кількості завершених закупівель у 2020 році за методами закупівель зображено в Таблиці 2.

Таблиця 2

Методи закупівель	Кількість тендерів у 2020 році	Частка від загальної кількості
Процедура звітування про укладений договір	3 062 568	86,389%
Переговорна процедура	30 925	0,872%
Переговорна процедура за нагальною потребою	29 582	0,835%
Відкриті торги	91 053	2,568%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	7 883	0,222%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	2 212	0,062%
Електронні каталоги	6 652	0,188%
Закупівля за рамковою угодою	446	0,013%
Допорогова закупівля	74 271	2,095%
Спрощені закупівлі	110 300	3,111%
Звіт про укладений договір (COVID-19)	129 171	3,644%
Конкурентний діалог	33	0,001%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	1	-
Всього	3 545 097	100%

Слід зауважити, що з конкурентних методів закупівель найчастіше організатори застосовують спрощені закупівлі (3,111%), відкриті торги (2,568%), допорогові закупівлі (2,095%) та відкриті торги із публікацією англійською мовою (0,222%).

Кількість звітів про укладені договори збільшилась і становить більш ніж 86% від загальної кількості всіх закупівель у звітному році. Це спричинено перш за все введенням в дію нової редакції Закону щодо порядку проведення спрощених закупівель з обов'язковим звітуванням в електронній системі закупівель, а також виведенням з під дії Закону значної частини закупівель, предметом яких є товари, роботи чи послуги, необхідні для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19) відповідно до пунктів 8 і 9 Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання

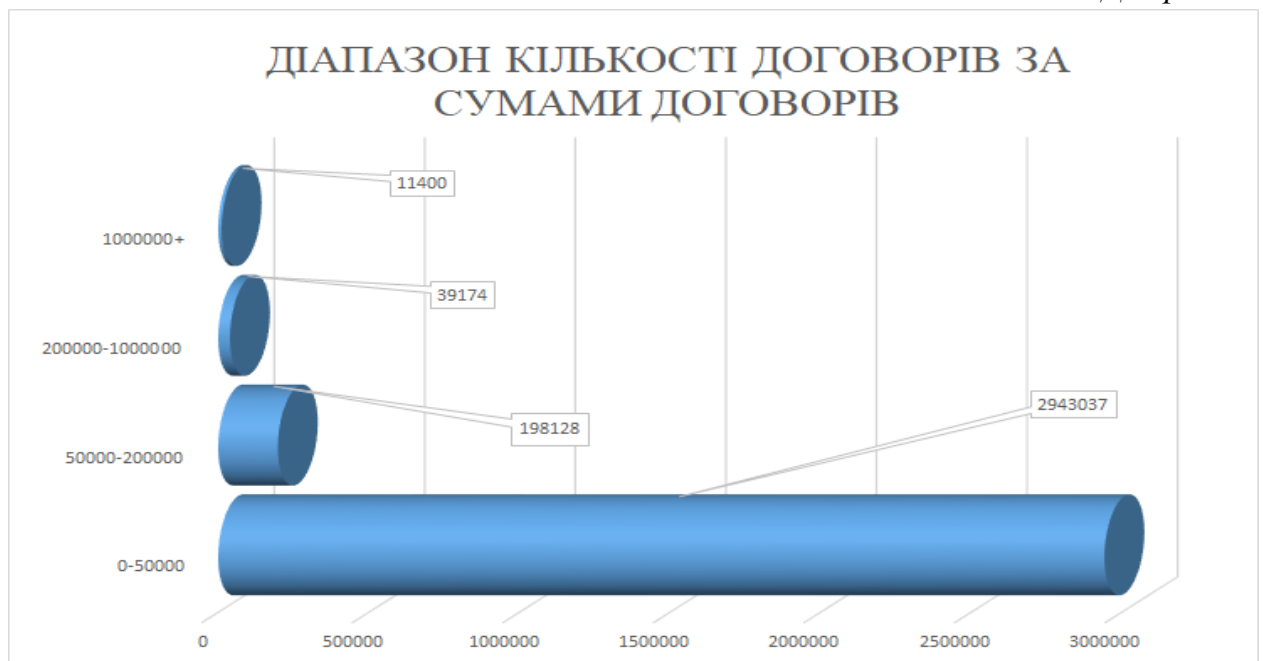
виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” від 17.03.2020 № 530-IX.

Разом з тим, у звітному 2020 році кількість завершених закупівель серед процедур конкурентного діалогу склала - 34 та ЕСКО контрактів – 16 закупівель.

Таким чином, у відсотковому значенні в ЕСЗ протягом звітного року частка кількості конкурентних закупівель склала – 8%, при цьому частка кількості неконкурентних закупівель (переговорна процедура, звітування про укладений договір, звітування про укладені договори (COVID-19), допорогові закупівлі (у період з 01.01.2020 по 19.04.2020), Е-каталоги) – 92% .

Разом з тим діапазон кількості укладених договорів за сумами без використання ЕСЗ зображено в Діаграмі 2.

Діаграмі 2

Необхідно звернути увагу, що кількість договорів, які укладаються на суму від 0 до 50 000 грн в 2020 році в порівнянні із 2019 виросла на 363%, кількість договорів укладених на суму від 50 000 до 200 000 грн зменшилась на 26 %, на суму від 200 000 до 1 000 000 грн зменшилась на 8%, на суму понад 1 000 000 грн зменшилась на 7%.

Значне збільшення кількості укладених договорів на суму до 50 тис грн пов'язано із змінами в Законі. Так, новою редакцією Закону передбачено, що у разі здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, вартість яких не перевищує 50 тис грн без використання ЕСЗ замовники обов'язково оприлюднюють в ЕСЗ звіт про договір про закупівлю, укладений без використання ЕСЗ. При цьому попередньою редакцією Закону було встановлено обов'язковість оприлюднення звітів про укладені договори в разі якщо вартість предмета закупівлі дорівнювала або перевищувала 50 тис грн та була менше встановлених меж статтею 2 Закону.

У звітному 2020 році кількість активних замовників в порівнянні з попереднім роком зростає на 23,81% і склала – 37 905. Найбільша кількість замовників була

зосереджена в Київській - 3 549, Дніпропетровській – 3 140, Львівській – 2 422, Донецькій - 2 289 та Одеській - 2 041 областях України.

При цьому 23,55% замовників протягом року провели від 1 до 10 закупівель, 11,27% – від 11 до 20 закупівель, від 20 до 100 закупівель було проведено 36,34% замовниками і більше 100 закупівель на рік провели 28,85% замовників.

Протягом року збільшилась і кількість учасників закупівель, яка склала 246 241 суб'єктів, що в порівнянні з минулим роком становить 35,04%. Аналіз активності учасників за методами закупівель в завершених у 2020 році закупівлях (Таблиця 3) свідчить, що найбільша їх кількість прийняла участь у процедурах відкритих торгів (41 357 учасників), спрощених закупівлях (35 558 учасника).

Поряд з цим, з 221 588 учасниками було укладено прямі договори, разом з тим з 11 956 учасником укладено договори на закупівлі товарів, робіт чи послуг, необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Також важливо зазначити, що кількість учасників, що пропонують товари в електронному каталозі від початку його функціонування та станом на кінець звітного року складає 6 044.

Таблиця 3

Методи закупівель	Кількість унікальних учасників	Приріст учасників у 2020 році в порівнянні з 2019
Процедура звітування про укладений договір	221 588	63%
Відкриті торги	41 357	5%
Спрощені закупівлі	35 558	-
Звіт про укладений договір (COVID-19)	11 956	-
Переговорна процедура	11 381	6%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	10 054	75%
Переговорна процедура за нагальною потребою	3 542	35%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	1 683	31%
Закупівля за рамковою угодою	129	330%
Конкурентний діалог	21	- 4%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	3	-25%

Виходячи із вищевикладеного, в 2020 році загальна кількість учасників збільшилась, що свідчить про зручність, прозорість та відкритість електронної системи закупівель. Разом з тим, вимога Закону про обов'язковість застосування спрощеної закупівлі вартістю від 50 тис грн в ЕСЗ знижує бар'єри для участі у публічних закупівлях малого та середнього бізнесу чим і пояснюється збільшення загальної кількості учасників.

У свою чергу, зменшення кількості учасників у процедурах конкурентного діалогу у тому числі з публікацією англійською мовою пояснюється непопулярністю зазначеної процедури закупівлі. Така процедура передбачена Законом для застосування в окремих випадках.

Протягом 2020 року участь в публічних закупівлях України взяли 593 учасники з 43 країн світу. Частка договорів укладених з іноземними учасниками від загальної кількості склала - 0,02% на суму понад 32 млрд грн. Топ 5 країн за кількістю укладених договорів наведено в Таблиці 4.

Таблиця 4

Країни учасники	Кількість договорів
Чехія	71
Велика Британія	70
Республіка Польща	63
Федеративна Республіка Німеччина	60
Швейцарська Конфедерація	55

При цьому найчастіше договори були укладені під час закупівлі наступних товарів, робіт та послуг:

- з будівництва трубопроводів, ліній зв'язку та електропередач, шосе, доріг, аеродромів і залізничних доріг; вирівнювання поверхонь;
- послуг з юридичного консультування та юридичного представництва;
- обладнання для повітряних і космічних літальних апаратів, тренажери, симулятори та супутні деталі;
- послуг з організації виставок, ярмарок і конгресів;
- арматури трубопровідної: крани, вентиля, клапани та подібні пристрої.

Протягом 2020 року відсоток всіх відхилених пропозицій зменшився і становить 11,91% на противагу у 2019 році цей відсоток становив - 16,35%. Кількісний розподіл за методами закупівель відхилених пропозицій учасників відбувся наступним чином (Таблиця 5).

Таблиця 5

Методи закупівель	Відхилені пропоз. у 2020 році	Відношення к-сті відхилених пропозицій 2020 р. до 2019 р., %
Відкриті торги	36 845	-9,42%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	759	118,73%
Перегов. проц (для потреб оборони)	839	52,55%
Закупівля за рамковою угодою	24	1100%
Спрощені закупівлі	29 444	-

Серед причин дискваліфікацій пропозицій учасників, які найчастіше вказували замовники: учасник не відповідає критеріям тендерної документації – 64 792; не вказано причину дискваліфікації – 16 813; учасник не надав необхідні документи – 17 827; учасник не відповідає кваліфікаційним критеріям – 13 270 та у 6 400 випадках переможець відмовився від підписання договору (Таблиця 6).

Таблиця 6

Причини відхилення тендерних пропозицій	2020 рік	Відношення кількості відхилених пропозицій (за причинами) 2020 р. до 2019 р., %
Інше	3 494	151,37%
Переможець відмов. від підписання договору	6 400	117,69%
Відсутнє забезпечення пропозиції	4 705	91,49%
Учасник не усунув недоліки в документах	432	83,05%
Учасник не надав необхідні документи	17 827	74,76%
Дискваліфіковано на підставі ст. 4 Закону (закупівля для потреб оборони)	498	73,52%
Учасник не відповідає критеріям ТД	64 792	45,46%
Учасник двічі вчинив порушення в одного й того самого замовника (закупівля для потреб оборони)	15	36,36%
Учасник не відповідає каліф. критеріям	13 270	4,46%
Не вказано	16 813	-36,21%
Дискваліфіковано на підставі ст. 17 Закону	656	-55,62%

Поряд з цим, у 2020 році в надпорогах відсоток закупівель, які не відбулись становить - 29,34% на противагу у 2019 році - 28,1%. При цьому відсоток закупівель, які були відмінені у звітному році становить - 3,81%, для порівняння у 2019 році - 8%.

За методами закупівель різниця кількості відмінених закупівель у 2019 та 2020 роках відображена в Таблиці 7.

Таблиця 7

Методи закупівель	2020	2019	Відношення кількості відмінених закупівель (за методами) 2020 р. до 2019 р., %
Переговорна процедура	1 957	2 453	-25,34%
Переговорна процедура за нагальною потребою	2 262	2 446	-8,13%
Відкриті торги	12 229	12 823	-4,85%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	1 557	1 422	8,67%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	235	210	10,63%
Закупівля за рамковою угодою	24	5	79%
Спрощені закупівлі	12 551	-	-
Конкурентний діалог	2	1	50%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	-	1	-

Загальна кількість тендерів, у яких була зафіксована аномально низька ціна тендерної пропозиції та переможцем став учасник, яким було надано обґрунтування такої ціни, склала 1 676. З такими переможцями було укладено договорів на суму більш ніж 1,020 млрд грн, при цьому економія в таких закупівлях склала близько 1,349 млрд грн.

Серед них за процедурою відкритих торгів було укладено договорів на суму понад 384 млн грн та за процедурою відкритих торгів із публікацією англійською мовою - на суму понад 635 млн грн, що свідчить про високу ефективність інструменту визначення аномально низької ціни тендерної пропозиції в конкурентних процедурах закупівель (Таблиця 8).

Таблиця 8

Процедура закупівлі	Кіль-ть лотів	Очікувана вартість лотів (млрд)	Поточна сума договорів (млн)	Економія (млрд)
Відкриті торги	1 409	0,848	384,877	0,463
Відкриті торги із публ. англ. мовою	267	1,511	635,560	0,886
Всього	1 676	2,359	1 020,437	1,349

Кількісні показники в розрізі предметів закупівель

У 2020 році організатори закупівель найчастіше закуповували товари.

Так, кількість завершених закупівель становила товарів – 2 400 838 закупівлі, робіт – 212 762 та послуг – 928 289 закупівель.

При закупівлі товарів, робіт та послуг частка кількості процедур закупівель розподілена за методами закупівель наступним чином (Таблиця 9):

Таблиця 9

Тип методу закупівлі	Послуги		Роботи		Товари	
	Кіл-сть	частка від заг. кіл-сті	Кіл-сть	частка від заг. кіл-сті	Кіл-сть	частка від заг. кіл-сті
Відкриті торги	14 568	1,57%	12 639	5,94%	63 944	2,66%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	1 762	0,19%	1 195	0,56%	4 968	0,21%
Допорогова закупівля 01.01.2020 - 19.04.2020	10 151	1,09%	6 216	2,92%	57 923	2,41%
Електронні каталоги	-	-	-	-	3 225	0,13%
Закупівля за рамковою угодою	86	0,01%	-	-	360	0,01%
Звіт про укладений договір (COVID-19)	3 145	0,34%	798	0,38%	125 228	5,22%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	1	0,00%	-	-	-	-
Конкурентний діалог	-	-	33	0,02%	-	-
Переговорна процедура	13 554	1,46%	2493	1,17%	14 880	0,62%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	233	0,03%	148	0,07%	1 833	0,08%
Переговорна процедура за нагальною потребою	10 081	1,08%	881	0,41%	18 620	0,78%
Процедура звітування про укладений договір	855 483	92,16%	164416	77,28%	2 042 677	85,08%
Спрощені закупівлі	19 198	2,07%	23943	11,25%	67 180	2,80%
Всього	928 262	100%	212 762	100%	2 400 838	100%

Вартісні показники в розрізі процедур закупівель

За даними ЄСЗ у звітному році очікувана вартість завершених закупівель становила 747,9 млрд грн.

Розподіл за очікуваною вартістю та сумою договорів у звітному періоді за методами закупівель зображено в Таблиці 10.

Таблиця 10

Процедура закупівлі	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Сума договорів (млрд грн)
Допорогова закупівля*	19,037	17,034
Процедура звітування про укладений договір	111,548	111,026
Переговорна процедура	63,189	58,842
Переговорна процедура за нагальною потребою	34,808	31,403
Відкриті торги	159,461	142,304
Відкриті торги із публ. англ. мовою	288,151	259,437
Переговорна процедура (для потреб оборони)	19,523	17,083
Електронні каталоги	0,099	0,099
Закупівля за рамковою угодою	6,075	5,231
Звіт про укладений договір (COVID-19)	27,181	26,637
Спрощені закупівлі	18,242	16,148
Конкурентний діалог	0,603	0,477
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	0,004	0,003
Всього	747,921	685,724

Водночас, варто зазначити, що у звітному 2020 році договори з найвищою ціною з учасниками нерезидентами наведені в Таблиці 11.

Таблиця 11

Країни	Сума договорів (млрд грн)
Французька Республіка	4,323
Ісламська Республіка Пакистан	1,933
Азербайджанська Республіка	0,883
Королівство Норвегія	0,741
Сполучені Штати Америки	0,610
Об'єднані Арабські Емірати	0,579

Економія коштів в закупівлях, що успішно завершилися в звітному році, а саме різниця між очікуваними вартостями та переможними пропозиціями закупівель склала більш ніж 47,3 млрд грн, в той час як у 2019 році економія склала більш ніж 28 млрд грн.

Вартісні показники в розрізі предметів закупівель

У розрізі предметів конкурентних закупівель найбільші суми різниці між очікуваною вартістю та переможними пропозиціями у грошовому виразі наведені в Таблиці 12.

Таблиця 12

Код за CPV	Сума різниці у 2020 році (млрд)
45230000-8 Будівництво трубопроводів, ліній зв'язку та електропередач, шосе, доріг, аеродромів і залізничних доріг; вирівнювання поверхонь	15,322
09120000-6 Газове паливо	6,250
09130000-9 Нафта і дистилати	4,149
09310000-5 Електрична енергія	2,520

При цьому, найдорожчі договори (за кодами CPV) укладені під час закупівель зображено в Таблиці 13:

Таблиця 13

Найдорожчі укладені договори	Вартість (млрд грн.)
45230000-8 Будівництво трубопроводів, ліній зв'язку та електропередач, шосе, доріг, аеродромів і залізничних доріг; вирівнювання поверхонь	10,629
76450000-2 Послуги з управління свердловинами	7,428
09120000-6 Газове паливо	6,342
Більш високовартісні укладені договори з іноземними учасниками	Вартість (млрд грн.)
35510000-2 Військові кораблі	4,323
33650000-1 Загальні протиінфекційні засоби для системного застосування, вакцини, антинеопластичні засоби та імунomodulators	1,933
45230000-8 Будівництво трубопроводів, ліній зв'язку та електропередач, шосе, доріг, аеродромів і залізничних доріг; вирівнювання поверхонь	0,883

Разом з тим, з метою можливості проведення аналізу публічних закупівель у частині джерела фінансування, зокрема Державного бюджету України, реалізовано поле “Джерело фінансування”. Так, за даними ЄСЗ протягом звітної періоду найбільшим джерелом фінансування за сумою договорів є Державний бюджет України - понад 198 млрд грн (45,5%). Місцеві бюджети складають понад 117 млрд грн (26,91%) всього фінансування, власні бюджети (кошти від господарської діяльності підприємства) - більш ніж 98 млрд грн (22,66%) (Таблиця 14).

Таблиця 14

2020				
Джерело фінансування	Кількість організаторів	Кількість процедур	Очікувана вартість млрд грн	Сума договору млрд грн
Державний бюджет України	5 663	57 597	223,240	198,120
Місцевий бюджет	14 276	127 028	131,857	117,173
Власний бюджет (кошти від госп. діяльності під-ва)	3 466	56 861	107,077	98,673
Інше	2 869	22 088	27,434	25,798
Невідомо	2 198	28 110	20,296	17,800
Кредити та позики міжнародних валютно - кредитних організацій	24	39	1,370	1,313
Бюджет цільових фондів	268	1 286	0,465	0,395
Бюджет Автономної Республіки Крим	27	29	0,008	0,006

При цьому важливо зазначити, що найбільша кількість організаторів 14 276 (72,53%) за джерелами фінансування сконцентрована у місцевих бюджетах, також вони є лідерами за кількістю процедур закупівель - 127 028 (44,73%).

Рівень конкуренції

Протягом 2020 року в ЕСЗ було проведено 211 928 конкурентних закупівель (без урахування допорогових закупівель), очікувана вартість яких становить 492,058 млрд грн.

Розподіл кількості та очікуваної вартості закупівель на конкурентні та неконкурентні в порівнянні років наведено в Таблицях 15 та 16.

Таблиця 15

Конкурентні закупівлі	2020		2019		% різниці у порівнянні з 2019	
	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів
Відкриті торги	91 053	159,461	86 554	145,271	4,94%	8,90%
Відкриті торги із публікацією англійською мовою	7 883	288,150	4 431	158,198	43,79%	45,10%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	2 212	19,523	1 417	12,578	35,94%	35,57%
Закупівля за рамковою угодою	446	6,075	51	0,104	88,57%	98,29%
Спрощені закупівлі	110 300	18,242	-	-	-	-
Конкурентний діалог	33	0,603	18	0,277	45,45%	54,06%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	1	0,004	4	3,300	-	-
Всього	211 928	492,058	92 475	319,728	56,36%	35,02%

У 2020 році кількість конкурентних закупівель (за виключенням допорогових/спрощених закупівель) збільшилась на 9,01% , при цьому збільшилась і очікувана вартість на 32,52% у порівнянні з попереднім звітним періодом.

Таблиця 16

Неконкурентні закупівлі	2020		2019		% різниці у порівнянні з 2019	
	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Кіль-ть процедур	Очікувана вартість лотів
Процедура звітування про укладений договір	3 062 568	111,548	958 382	124,595	68,71%	-11,70%
Переговорна процедура	30 925	63,189	27 581	64,088	10,81%	-1,42%
Переговорна процедура за нагальною потребою	29 582	34,808	26 373	54,661	10,85%	-57,04%
Електронні каталоги	6 652	0,099	-	-	-	-
Звіт про укладений договір (COVID-19)	129 171	27,181	-	-	-	-
Всього	3 258 898	236,825	1 012 336	243,344	68,94%	-2,75%

Кількість неконкурентних закупівель протягом звітного року зросла на 67,02%, але очікувана вартість зменшилась на 2,75% у порівнянні з 2019 роком.

За даними ЕСЗ змінилась і середня кількість пропозицій на торги. Так, у відкритих торгах середня кількість пропозицій у звітному періоді становить 2,76 на противагу 2019 року - 2,74, у відкритих торгах із публікацією англійською мовою 3,13 та 2,97 відповідно. Разом з тим у рамкових угодах цей показник у 2020 році становить 4,88 на противагу 2019 року - 4,41.

У розрізі методів закупівель середня кількість пропозицій на торги у звітному періоді зображена у Таблиці 17.

Таблиця 17

Методи закупівлі	Середня кількість пропозицій на торги у 2020 році	Середня кількість пропозицій на торги у 2019 році	Відношення кількості пропозицій на торги у 2020 році до 2019 року (%)
Відкриті торги	2,76	2,74	0,72%
Відкриті торги із публ. англ. мовою	3,13	2,97	5,11%
Переговорна процедура (для потреб оборони)	2,42	2,35	2,89%
Закупівля за рамковою угодою	4,88	4,41	9,59%
Конкурентний діалог	3,00	2,94	1,85%
Конкурентний діалог з публ. англ. мовою	3,00	3,75	-25%

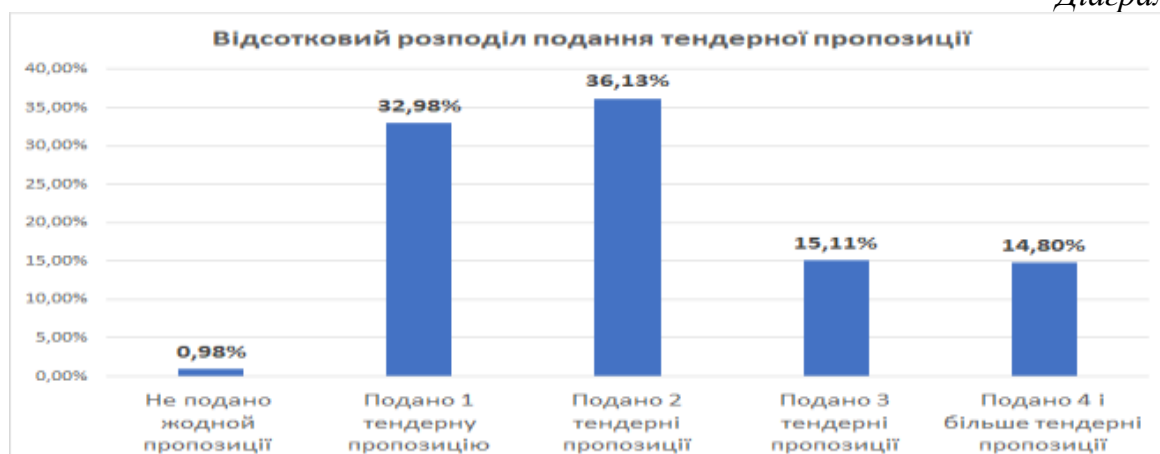
Водночас найбільша конкуренція в лоті за кодом CPV зазначена у Таблиці 18.

Таблиця 18

Найбільша конкуренція в лоті за кодом CPV	Кількість пропозицій
45110000-1 Руйнування та знесення будівель і земляні роботи	38
33600000-6 Фармацевтична продукція	29
39130000-2 Офісні меблі	27

При цьому відсотковий розподіл всіх конкурентних закупівель в частині подання тендерних пропозицій зазначено на Діаграмі 3.

Діаграма 3

Крім того, у звітному році продовжує збільшуватись кількість використання організаторами переговорної процедури і становить - 60 509 процедур. У порівнянні з 2019 роком їхня кількість зростає на 10,84%. Так, серед причин використання переговорної процедури організатори найчастіше вказували на відсутність конкуренції (Таблиця 19).

Таблиця 19

Причина проведення переговорної процедури	2020 кількість процедур	2019 кількість процедур	% різниці у порівнянні з 2019
Відсутність конкуренції	22 222	32 162	-30,91%
Закупівля творів мистецтва / захист прав ІВ / мистецький чи архітектурний конкурс	660	932	-0,29%
Закупівля юридичних послуг	30	34	-11,76%
Замовником двічі відмінено тендер	15 623	16 997	-8,08%
Потреба здійснити додаткову закупівлю	1 332	1 932	-31,06%
Необхідність проведення додаткових будівельних робіт	1 912	984	94,31%
Нагальна потреба	733	908	-19,27%
Процедура відновлення платоспроможності боржника	6	-	-
Відсутність конкуренції з технічних причин	15 544	-	-
Необхідність захисту прав інтелектуальної власності	743	-	-
Постачальник “останньої надії”	103	-	-
Надзвичайна ситуація	1 315	-	-
Надання Україною гуманітарної допомоги іншим державами	2	-	-
Розірвання договору про закупівлю з вини учасника	158	-	-
Наявна скарга до замовника в триваючому тендері	126	-	-
Всього	60 509	53 949	10,84%

Найчастіше організатори використовували переговорну процедуру при закупівлі 09320000-8 Пара, гаряча вода та пов'язана продукція – 14,27% та 09310000-5 Електрична енергія – 12,71%.

Протягом 2020 року до 305 534 договорів вартістю понад 459,1 млрд грн, які були укладені за результатами проведених конкурентних процедур закупівель, було внесено зміни до істотних умов договору. Розподіл за підставами внесення змін та за кількістю зображено в Таблиці 20.

Таблиця 20

Підстави внесення змін до істотних умов договору	2020	
	Конкурентні	Неконкурентні
Зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника	36 694	74 501
Збільшення ціни за одиницю товару до 10 відсотків у разі коливання ціни такого товару на ринку, за умови, що зазначена зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі	25 597	21 516
Покращення якості предмета закупівлі за умови, що таке покращення не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі	44 728	47 908
Продовження строку дії договору та виконання зобов'язань щодо передання товару, виконання робіт, надання послуг у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі непереборної сили, затримки фінансування витрат замовника, за умови, що такі зміни не призведуть до збільшення суми, визначеної в договорі	15 783	11 185
Узгодження зміни ціни в бік зменшення (без зміни кількості (обсягу) та якості товарів, робіт і послуг)	22 160	21 826
Зміна ціни у зв'язку із зміною ставок податків і зборів пропорційно до змін таких ставок	7 186	3 212
Зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу споживчих цін, зміни курсу іноземної валюти, зміни біржових котирувань або показників Platts, Argus регульованих цін (тарифів) і нормативів, що застосовуються в договорі про закупівлю, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни	15 163	22 889
Зміни умов у зв'язку із продовженням дії договору на строк достатній для проведення процедури закупівлі на початку наступного року, в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в договорі, укладеному в попередньому році, якщо видатки на цю мету затверджено в установленому порядку	24 781	12 465

**один договір може містити декілька змін*

Кількість тендерів у яких учасник став переможцем після виконання вимоги замовника, щодо усунення невідповідностей у тендерній пропозиції, складає 7 393 тендери.

Переможцями було укладено договорів на суму понад 48 млрд грн. Серед них за процедурою відкритих торгів на суму понад 18 млрд грн було укладено 6 615 договорів. За процедурою відкритих торгів із публікацією англ. мовою було укладено 702 договори на загальну суму більш ніж 29 млрд грн. За переговорною процедурою (для потреб оборони) було укладено 504 договори на загальну суму більш ніж 1 млрд грн.

Економія за рахунок використання передбаченої Законом можливості на виправлення невідповідностей у тендерній пропозиції учасниками становить більш ніж 5 млрд грн. Такий підхід дозволяє зменшити кількість дискваліфікацій та дозволяє замовникам укладати договори за більш вигідною ціною пропозицією.

Використання можливості на виправлення невідповідностей у тендерній пропозиції за методами закупівлі наведено в Таблиці 21.

Таблиця 21

Процедура закупівлі	Кіль-ть тендерів	Кіль-ть договорів	Очікувана вартість лотів (млрд грн)	Поточна сума договорів (млрд грн)	Економія (млрд грн)
Відкриті торги	6 282	6 615	20,310	18,039	2,195
Відкриті торги із публ. англ. мовою	651	702	32,503	29,264	3,252
Переговорна процедура (для потреб оборони)	460	504	1,151	1,101	0,068
Всього	7 393	7 821	53, 964	48,404	5,515

Інформація від контролюючих органів

Державна аудиторська служба України

Протягом звітного року Держаудитслужбою та її міжрегіональними територіальними органами згідно листа від 28.01.2021 № 003100-14/1060-2021 здійснено моніторинг 9,7 тис процедур закупівель (що на 0,9 тис більше, ніж у 2019 році) загальною вартістю 178,1 млрд грн.

За результатами зазначеного моніторингу виявлено порушення законодавства, допущені замовниками під час здійснення 8,7 тис закупівель (майже 90% охоплених контролем), загальною вартістю 148,7 млрд грн.

У більшості випадків (5,4 тис закупівель) замовники допустились порушень законодавства, які мали вплив на результати закупівель, перш за все через

неправомірні рішення під час розгляду тендерних пропозицій, укладення договорів про закупівлю і внесення до них змін, а також – застосування переговорних процедур закупівель.

Загалом види виявлених порушень законодавства у сфері закупівель (зважаючи, що у більшості випадків виявлялося декілька видів порушень, допущених під час здійснення закупівлі) розподілені так: недотримання порядку розгляду замовником тендерних пропозицій (47,8% від загальної кількості результативних контрольних заходів), складання тендерної документації (38,1%), складання форм документів та оприлюднення інформації про закупівлю з порушенням законодавства (36,5%), укладання договору про закупівлю та внесення до нього змін (8,8%) та неправомірне застосування переговорної процедури (10,1%).

Слід зазначити, що наведені заходи контролю, як і у 2019 році, здебільшого (61,8%) проведені на підставі виявлених органом державного фінансового контролю ознак порушень законодавства у сфері публічних закупівель. Поряд з цим, проведені за таких підстав заходи є найбільш результативними – наявність порушень під час проведення замовниками закупівель підтверджено у 93,7%.

На підставі даних автоматичних індикаторів ризиків рішення про початок моніторингу процедур закупівель прийняті у 17,2% випадків, за зверненнями органів державної влади, народних депутатів України та органів місцевого самоврядування – 9,0%, зверненнями громадських об'єднань – 7,1%, на підставі повідомлень в засобах масової інформації – 0,3%, за наявності декількох із зазначених підстав – 4,6%.

Так, вдалося попередити витрачання державних та комунальних ресурсів за процедурами закупівель, проведеними з порушеннями законодавства, шляхом відміни 1,6 тис торгів загальною очікуваною вартістю 10,5 млрд грн та розірвання 1,4 тис договорів на загальну суму 2,9 млрд грн.

Упродовж звітнього року Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи у межах реалізації результатів моніторингу процедур закупівель, а також перевірок закупівель (122 перевірки), проведених після такого моніторингу, склали 788 протоколів про адміністративне правопорушення за статтею 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – протокол). До адміністративної відповідальності притягнуто 313 осіб, на яких накладено адміністративних стягнень (штрафи) на загальну суму 946,9 тис. грн.

Тенденція до збільшення кількості протоколів (у 2019 році їх складено 539) склалася завдяки розширенню у квітні 2020 року видів порушень законодавства у сфері закупівель, за які передбачено адміністративну відповідальність згідно з положеннями Закону.

Державна казначейська служба України

За інформацією від Державної казначейської служби України (далі – Казначейство) згідно листа від 21.01.2021 № 3-06-06/1665 органами Казначейства здійснюється облік складених в органах Казначейства попереджень про неналежне виконання бюджетного законодавства наданих розпорядникам/одержувачам

бюджетних коштів при реєстрації бюджетних зобов'язань/бюджетних фінансових зобов'язань за відсутності документів щодо закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до законодавства у сфері закупівель.

Так, за оперативними даними у січні – грудні 2020 року органами Казначейства було складено 227 попереджень про неналежне виконання бюджетного законодавства на загальну суму 241 252,6 тис грн за відсутності документів щодо закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до законодавства у сфері закупівель.

Антимонопольний комітет України

До Антимонопольного комітету України згідно листа від 01.02.2021 № 20-29/01-1561 як органу оскарження, у період з 01.01.2020 по 31.12.2020 надійшло 12 675 скарг. З них прийнято до розгляду 11 463 скарги. За результатами розгляду скарг прийнято 24 270 рішень, зокрема, 3 808 рішень про відмову у задоволенні скарги, 6 834 скарги задоволено повністю або частково, прийнято 1 145 рішень про припинення розгляду скарг.

Найбільш поширені порушення, що були допущені замовниками під час проведення закупівель зазначено в Таблиці 22.

Таблиця 22

Порушення	
1	надання замовником переможцю торгів можливості усунення невідповідностей, інших, ніж щодо інформації/документів, які надаються на підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям, визначеним статтею 16 Закону та/або на підтвердження права підпису документів тендерної пропозиції/договору
2	неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників без права надання можливості усунути виявлені невідповідності в документах, які надаються на підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям, визначеним статтею 16 Закону України “Про публічні закупівлі” та/або на підтвердження права підпису документів тендерної пропозиції/договору. Також неправомірне відхилення у разі саме відсутності документа, визначеного статтею 16 Закону та/або на о підтвердження права підпису документів тендерної пропозиції/договору
3	неправомірне відхилення тендерних пропозицій учасників у разі, якщо на усунення недоліків учасником надано оновлені документи за статтею 16 Закону, відмінні від тих, які були зазначені у тендерній пропозиції
4	встановлення у тендерній документації технічних вимог до товару, яким відповідає продукція одного виробника
5	встановлення вимоги щодо “локалізації” матеріально-технічної бази в межах окремого місця (місто, район, область) надання послуг
6	неправомірне відхилення пропозицій учасників через ненадання ними зразків продукції, які у відповідності до вимог Закону не є складовою пропозиції та не можуть бути

	підставою для відхилення
7	відхилення тендерних пропозицій учасників на підставі допущення формальних помилок
8	віднесення до формальних (несуттєвих) помилок порушень/невідповідностей тощо, які не підпадають під таке визначення
9	неправомірне відхилення переможців торгів через ненадання/невідповідність документів, які не передбачені Законом для їх надання після проведення аукціону переможцями
10	відхилення переможців під час проведення процедури “прекваліфікації” на другому етапі - аукціоні через невідповідність кваліфікаційним критеріям та/або невідповідність пропозиції умовам технічної специфікації
11	неправомірне відхилення учасника з підстави надання (на думку Замовника) неналежного обґрунтування аномально низької ціни
12	неправомірне застосування переговорної процедури закупівлі
13	неправомірна відміна замовниками процедури закупівлі

Рахункова палата України

Міністерство звернулось до Рахункової палати України, як до органу, уповноваженого здійснювати контроль у сфері закупівель, стосовно надання узагальненої інформації щодо результатів здійснення контролю у сфері публічних закупівель відповідно до компетенції.

При цьому, Рахункова палата України листом від 29.01.2021 № 03-242 повідомила, що згідно з частиною першою статті 4 Закону України “Про Рахункову палату” повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Особливості здійснення державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо виконання державного замовлення та здійснення закупівель визначаються статтею 13 Закону України “Про Рахункову палату”.

Отже, Рахункова палата здійснює контроль у сфері публічних закупівель у межах заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), які проводяться відповідно до планів роботи Рахункової палати (частина перша статті 27 Закону України “Про Рахункову палату”).

Висновки, у тому числі й щодо публічних закупівель, за результатами здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) згідно з частиною першою статті 35 Закону України “Про Рахункову палату” містяться у відповідних звітах.

Висновки

Головною подією звітного року стало введення у квітні 2020 року в дію Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель”.

Основною метою розроблення Закону стало:

- забезпечення виконання міжнародних зобов’язань України у сфері публічних закупівель щодо адаптації законодавства до європейських та міжнародних стандартів в рамках виконання Угоди між Україною та Європейським Союзом;
- вирішення низки проблемних питань, що були виявлені під час застосування суб’єктами сфери публічних закупівель положень Закону та їх реалізації в ЕСЗ.

Одним із ключових нововведень Закону є регулювання здійснення закупівель вартістю від 50 тис грн до встановлених меж у статті 2 Закону. Відтепер замовники зобов’язані проводити спрощені закупівлі.

Обов’язковість проведення спрощених закупівель дозволяє:

- знизити бар’єри доступу до прийняття участі в закупівлях з невисокою вартістю для малого та середнього бізнесу;
- підвищити ефективність закупівель для замовників за рахунок конкуренції між учасниками.

Крім того, серед ключових нововведень Закону передбачено зобов’язання замовників публікувати звіти в електронній системі закупівель при вартості закупівель від 1 копійки. Таке нововведення, зокрема, дозволило забезпечити вільний доступ до інформації таких предметів закупівель.

Разом з цим, Законом передбачено можливість використання електронного каталогу, що дозволяє значно спростити процес придбання товарів замовниками та розширює можливості для малого та середнього бізнесу.

З метою зниження рівня зловживання недобросовісними учасниками запроваджено автоматичне визначення аномально низької ціни тендерної пропозиції, що дозволяє замовникам убезпечити себе від укладання договорів з високим ризиком невиконання зобов’язань постачальниками.

Крім того, Законом передбачено, що ціна закупівлі не є єдиним критерієм для оцінки пропозиції. Так, замовник має можливість використовувати крім ціни інші критерії оцінки такі як нецінові критерії та вартість життєвого циклу. Це дозволить більш якісно здійснити закупівлю та придбати товар або послуги чи роботи, які максимально відповідають потребам замовника, а також врахувати майбутні витрати, пов’язані з подальшим використанням предмету закупівлі та визначати найбільш економічно вигідну пропозицію в довгостроковій перспективі.

Запровадження змін щодо можливості виправлення невідповідностей в документах, які були виявлені замовником після розкриття тендерних пропозицій шляхом завантаження уточнених або нових документів дозволило замовникам не відхиляти найбільш економічно вигідні пропозиції.

Водночас, змінено підходи до оскарження, а саме передбачено:

- оскарження процедури закупівлі за окремими лотами;
- заборону відкликати скаргу;
- здійснення оплати скарги через ЕСЗ;
- повернення оплати скарги у разі якщо її задовольнить або частково задовольнить орган оскарження;
- зміну вартості за подачу скарги з фіксованої на гнучку суму в залежності від очікуваної вартості предмета закупівлі, що оскаржується.

Зазначені норми спонукають учасників підходити до рішення подачі скарг більш ґрунтовно, зважаючи деталі, водночас дані норми покликані зменшити ризики зловживань направлених на затягування проведення процедури закупівлі.

Разом з тим, протягом звітнього року в частині розроблення нормативно-правових актів, необхідних для виконання Закону та регулювання державної політики у сфері закупівель Міністерством було затверджено 37 актів.

Крім того, протягом 2020 року Мінекономіки було опрацьовано 15 проектів законів, розроблених народними депутатами України, на які надані проекти експертних висновків КМУ.

При цьому, у звітному році здійснено інтеграцію між ЕСЗ, єдиним веб-порталом використання публічних коштів та інформаційною системою Державної казначейської служби України щодо обміну інформацією про проведені процедури закупівлі і здійснення оплати за договорами про закупівлю.

В рамках реалізації функції щодо міжнародного співробітництва у сфері публічних закупівель Мінекономіки продовжено тісну співпрацю з міжнародними партнерами та організаціями стосовно обміну досвідом, та впровадження передових практик щодо вдосконалення та подальшого реформування сфери закупівель. Так, протягом звітнього періоду проведено ряд зустрічей з міжнародною спільнотою під час яких Міністерством отримано корисні матеріали щодо найкращих практик застосування ЄЗС в ЄС, “інноваційного партнерства”, “конкурсів проектів”, розвитку професіоналізації, тощо.

Разом з тим, враховуючи, що Законом передбачені зміни в напрямку професіоналізації сфери, а саме повний перехід на формат роботи уповноважених осіб, Міністерством підготовлено концепцію реалізації тестування уповноважених осіб та розроблено проект нормативно-правового акту щодо Порядку організації тестування уповноважених осіб. Технічна реалізація зазначеного акту у 2021 році дозволить завчасно пройти тестування особам, які будуть визначені відповідальним за організацію та проведення закупівель.

Оскільки важливим елементом професіоналізації сфери публічних закупівель є централізація закупівель, розширення мережі ЦЗО дозволяє підвищити рівень економії коштів платників податків за рахунок агрегації типових предметів закупівлі. Станом на кінець звітнього періоду в Україні визначено 3 ЦЗО, з яких 2 організації визначено на центральному рівні та 1 ЦЗО - на регіональному рівні.

Уповноваженим органом зважаючи на встановлені карантинні обмеження функція організації нарад та семінарів з питань закупівель була реалізована шляхом підготовки та розміщення інформації, навчальних матеріалів та серій відео записів щодо оновленого закупівельного законодавства в мережі Фейсбук, на веб сайті Уповноваженого органу у розділі “Публічні закупівлі”, підрозділ “Професіоналізація” та на YouTube-каналі Prozorro TV.

Разом з тим, з метою збільшення поінформованості суб’єктів сфери публічних закупівель, щодо застосування законодавства у сфері публічних закупівель та в рамках реалізації функції надання безоплатних консультацій рекомендаційного характеру з питань закупівель Міністерством підготовлено відповіді на більш ніж 2 100 запитів та опубліковано 20 узагальнених листів.

Впродовж минулого року з метою застосування єдиного підходу до організації закупівель, який забезпечить добросовісну конкуренцію та розширення кола потенційних учасників у закупівлях, Міністерством підготовлено Методологію особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства та Методичні рекомендації щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти.

Враховуючи вищенаведене, виконання в повному обсязі основних функцій Уповноваженого органу вплинуло на покращення показників сфери закупівель протягом 2020 року.

Так, проведений аналіз даних ЕСЗ показує, що протягом звітного року збільшилась кількість закупівель. Організаторами закупівель було оголошено 3,736 млн закупівель, з яких успішно завершено 3,545 млн.

Поряд з цим, у звітному році замовниками було проведено більш ніж 110 тис спрощених закупівель, в яких прийняли участь більш ніж 35 тис учасників.

При цьому, збільшилась і кількість звітів про укладені договори, що становить більш ніж 86% від загальної кількості всіх закупівель у звітному році.

Разом з тим, протягом звітного року кількість активних замовників склала 37 905, при цьому зросла і кількість учасників закупівель – 246 241 суб’єктів.

За даними ЕСЗ у звітному році очікувана вартість завершених закупівель становила 747, 9 млрд грн, вартість укладених договорів – 685,7 млрд грн.

Так, протягом 2020 року в ЕСЗ було проведено 211 928 конкурентних закупівель, очікувана вартість яких становить більш ніж 492 млрд грн, при цьому кількість неконкурентних закупівель становила – 3 258 898, очікувана вартість яких - 236,8 млрд грн.

Економія коштів в закупівлях, що успішно завершилися в звітному році, а саме різниця між очікуваними вартостями та переможними пропозиціями закупівель склала більш ніж 47,3 млрд грн.

За даними ЕСЗ у розрізі методів закупівель в основній процедурі закупівель - відкриті торги збільшилась середня кількість пропозицій на торги. Так, у 2020 році такий показник становить 2,76 на противагу 2019 року - 2,74. Крім того, в рамкових

угодах у звітному році середній показник кількості пропозицій на торги склав - 4,88 на противагу в минулому звітному періоді - 4,41.

Реалізація функціоналу окремих полів електронної тендерної документації, зокрема поля “Джерело фінансування”, створило можливість здійснення аналізу джерел фінансування закупівель. Найбільшим джерелом фінансування за сумою договорів є Державний бюджет України – понад 198 млрд грн, місцеві бюджети складають – більш ніж 117 млрд грн, власні бюджети (кошти від господарської діяльності підприємства) – понад 98 млрд грн.

Водночас, протягом 2020 року відсоток всіх відхилених пропозицій склав понад 11% для порівняння у 2019 році цей показник становив більш ніж 16%. У 2020 році в надпорогах відсоток закупівель, які не відбулись становить - 29,34% на противагу у 2019 році - 28,1%. . При цьому відсоток закупівель, які були відмінені у звітному році становить - 3,81%, для порівняння у 2019 році - 8%.

Протягом звітного року до 305 534 договорів вартістю 459,1 млрд грн, які були укладені за результатами проведених конкурентних процедур закупівель, було внесено зміни до істотних умов договору.

При цьому, суб’єкти сфери закупівель активно використовують нові інструменти передбачені новою редакцією Закону. Так, кількість тендерів, в яких була зафіксована аномально низька ціна та переможцями стали учасники, якими було надано обґрунтування такій ціні, склала 1 676. Переможцями було укладено договорів на більш ніж 1 млрд грн.

Узагальнюючи інформацію надану контролюючими органами варто відмітити, що протягом звітного року Держаудитслужбою здійснено моніторинг 9,7 тис процедур закупівель загальною вартістю 178,1 млрд грн. За результатами моніторингу виявлено порушення законодавства, допущені замовниками під час здійснення 8,7 тис закупівель, загальною вартістю 148,7 млрд грн. Так, Держаудитслужбою вдалося попередити витрачання державних та комунальних ресурсів за процедурами закупівель, проведеними з порушеннями законодавства, шляхом відміни 1,6 тис торгів загальною очікуваною вартістю 10,5 млрд грн та розірвання 1,4 тис договорів на загальну суму 2,9 млрд грн.

При цьому, складено 788 протоколів про адміністративне правопорушення та притягнуто до відповідальності 313 осіб, на яких накладено адміністративних стягнень на загальну суму 946,9 тис грн.

Разом з тим, протягом звітного року за відсутності документів щодо закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до законодавства у сфері закупівель органами Казначейства було складено 227 попереджень про неналежне виконання бюджетного законодавства на загальну суму 241 252,6 тис грн.

Водночас до АМКУ надійшло 12 675 скарг, з яких прийнято до розгляду 11 463 скарги. За результатами розгляду скарг прийнято 24 270 рішень, зокрема, 3 808 рішень про відмову у задоволенні скарги, 6 834 скарги задоволено повністю або частково, прийнято 1 145 рішень про припинення розгляду скарг.

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що зміни, які відбулися у закупівельному законодавстві вплинули на покращення загальних показників сфери, таких як:

- збільшення кількості закупівель;
- розширення переліку процедур закупівель;
- підвищення ефективності закупівель за рахунок доступу до закупівель невисокої вартості малого та середнього бізнесу;
- збільшення кількості замовників та учасників;
- зниження кількості відхилених пропозицій;
- зниження кількості відмінених закупівель та ін., що має позитивний вплив на систему закупівель в цілому та свідчить про ефективне виконання функцій Мінекономіки, як Уповноваженим органом, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері публічних закупівель.

Додатки: на 7 арк.

**Заступник Міністра
розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України**

Світлана ПАНАЮТІДІ

№	НПА	дата	номер	назва
1	постанова	22.04.2020	292	“Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб’єкту оскарження”
2	постанова	14.09.2020	822	“Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу”
3	розпорядження	02.09.2020	1079-р	“Про зупинення дії абзацу другого пункту 3 розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 р. № 846 та внесення до цього пункту змін”
4	розпорядження	11.11.2020	1405-р	“Про визначення державного підприємства “Медичні закупівлі України” централізованою закупівельною організацією”
5	наказ	18.02.2020	275	“Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі”
6	наказ	13.03.2020	491	“Про утворення робочої групи з питань розроблення методології щодо особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства”
7	наказ	07.04.2020	648	“Про веб-портал Уповноваженого з питань закупівель”
8	наказ	07.04.2020	649	“Про внесення змін до Примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі”
9	наказ	15.04.2020	708	“Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі”
10	наказ	15.04.2020	709	“Про внесення змін до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15 вересня 2017 року № 1372”
11	наказ	15.04.2020	710	“Про затвердження Переліку формальних помилок”
12	наказ	11.06.2020	1082	“Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі”

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000041902C0093659000

Підписувач Панаютіді Світлана Миколаївна

Дійсний з 12.02.2021 11:34:27 по 12.02.2023 11:34:27

Мінекономіки

3305-04/19485-08 від 30.03.202
15:42:30

13	наказ	17.08.2020	1572	“Про затвердження Методичних рекомендацій щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері дорожнього господарства”
14	наказ	28.09.2020	1894	“Про затвердження Примірної методики визначення вартості життєвого циклу”
15	наказ	07.12.2020	2546	“Про затвердження Примірного положення про тендерний комітет”
16	наказ	14.12.2020	2628	“Про затвердження форми і Вимог до забезпечення тендерної пропозиції/пропозиції”

№	НПА	дата	номер	назва
1	наказ	12.02.2020	218	“Про авторизацію електронного майданчика” (електронний майданчик “PlayTender”)
2	наказ	12.02.2020	218	“Про надання дозволу на зняття з оприлюднення інформації”
3	наказ	12.02.2020	221	“Про відключення попередньо авторизованого електронного майданчика від електронної системи закупівель”(попередньо авторизований електронний майданчик “ВСІ ТЕНДЕРИ”)
4	наказ	13.02.2020	227	“Про відключення попередньо авторизованого електронного майданчика від електронної системи закупівель” (попередньо авторизований електронний майданчик “URETEM”)
5	наказ	03.04.2020	615	“Про відключення попередньо авторизованого електронного майданчика від електронної системи закупівель” (попередньо авторизований електронний майданчик “UBiz”)
6	наказ	03.04.2020	616	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “E-tender”)
7	наказ	07.04.2020	644	“Про відключення попередньо авторизованого електронного майданчика від електронної системи закупівель” (попередньо авторизований електронний майданчик “25/8.АУКЦІОН”)
8	наказ	07.04.2020	645	“Про відключення попередньо авторизований електронний майданчик від електронної системи закупівель” (попередньо авторизований електронний майданчик “АКЦЕПТ”)
9	наказ	07.04.2020	646	“Про відключення попередньо авторизованого електронного майданчика від електронної системи закупівель” (попередньо авторизований електронний майданчик “Tenders Allbiz”)
10	наказ	18.04.2020	761	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “IZI.TRADE”)
11	наказ	24.05.2020	955	“Про надання дозволу на зняття з оприлюднення інформації”
12	наказ	23.06.2020	1206	“Про авторизацію попередньо авторизованих електронних майданчиків” (попередньо авторизовані електронні майданчики “SmartTender.biz”; “Держзакупівлі. Онлайн”)

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000041902C0093659000

Підписувач Панаютіди Світлана Миколаївна

Дійсний з 12.02.2021 11:34:27 по 12.02.2023 11:34:27

Мінекономіки

3305-04/19485-08 від 30.03.2021
15:42:30

13	наказ	20.07.2020	1360	“Про внесення змін до складу комісії щодо розгляду питань діяльності електронної системи закупівель”
14	наказ	21.09.2020	1853	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “Zakupki.Prom.ua”)
15	наказ	28.09.2020	1891	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “ТЕНДЕР-online”)
16	наказ	28.09.2020	1892	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “Zakupivli24”)
17	наказ	08.10.2020	1971	“Про внесення зміни до пункту 1 наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 03.04.2020 № 616”
18	наказ	30.11.2020	2472	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “Zakupki UA”)
19	наказ	07.12.2020	2553	“Про надання дозволу на зняття з оприлюднення інформації”
20	наказ	15.12.2020	2646	“Про авторизацію попередньо авторизованого електронного майданчика” (попередньо авторизований електронний майданчик “GOV.AUCTION”)
21	наказ	17.12.2020	2675	“Про авторизацію електронного майданчика” (електронний майданчик “ТЕНДЕР-online”)

Проекти законів	Рішення Міністерства
проект Закону України “Про внесення змін до розділу IX “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про публічні закупівлі” щодо забезпечення можливості закупівель лікарських засобів та медичних виробів спеціалізованими організаціями, що здійснюють закупівлі” (реєстр. № 2540 від 05.12.2019), внесений народним депутатом України Радуцьким М. Б. та ін.	підтриманий, за умови доопрацювання
проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” щодо вдосконалення публічних закупівель” (реєстр. № 2563 від 10.12.2019), внесений народним депутатом України Дубінським О. А. та ін.	не підтриманий
проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” (щодо забезпечення підготовки та участі національних збірних команд України у XXXII літніх Олімпійських та XVI Паралімпійських іграх 2020 року в м. Токіо (Японія)” (реєстр. № 2625 від 19.12.2019), внесений народним депутатом України Беленюком Ж. В.	не підтриманий
проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” та деяких інших законодавчих актів України (щодо вдосконалення процедури оскарження в процесі здійснення публічних закупівель)” (реєстр. № 2652 від 20.12.2019), внесений народним депутатом України Підласою Р. А. та ін.	підтриманий в цілому
проект Закону України “Про внесення зміни до статті 3 Закону України “Про публічні закупівлі” щодо ефективної реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту” (реєстр. № 3075 від 17.02.2020), внесений народними депутатами України Костюхом А. В., Саладухою О. В. та Моканом В. І.	підтриманий
проект Закону України “Про внесення зміни до Закону України “Про публічні закупівлі” щодо вжиття невідкладних заходів у боротьбі з поширенням коронавірусної інфекції COVID-19” (реєстр. № 3213 від 13.03.2020), внесений народними депутатами України Чорним Д. С. та Нестеренком К. О.	не підтриманий
проект Закону України “Про внесення змін до статті 2 Закону України “Про публічні закупівлі” щодо скасування тендерних процедур для закупівлі медичних засобів, товарів, послуг і робіт для здійснення санітарних та протиепідемічних заходів при виникненні інфекційних та масових неінфекційних захворювань” (реєстр. № 3217 від 16.03.2020), внесеного народним депутатом України Гончаренком О. О.	не підтриманий
проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” у зв’язку з прийняттям Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень” (реєстр. № 3375 від 22.04.2020), внесеного народними	підтриманий

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000041902C0093659000

Підписувач Панаїотіді Світлана Миколаївна

Дійсний з 12.02.2021 11:34:27 по 12.02.2023 11:34:27

Мінекономіки

<p>проект Закону України “Про внесення змін до статті 40 Закону України “Про публічні закупівлі” (щодо проведення процедур закупівель в умовах загрози виникнення надзвичайної ситуації)” (реєстр. № 3392 від 24.04.2020), внесеного народним депутатом України Грищенко Т.М.</p>	<p>не підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення змін до розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про публічні закупівлі” (щодо виключення можливості здійснення закупівель без використання електронної системи закупівель)” (реєстр. № 3715 від 22.06.2020), внесеного народними депутатами України Білозір Л. М., Кучером М. І. та ін.</p>	<p>підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення зміни до пункту 4 Розділу X “Прикінцеві та Перехідні положення” Закону України “Про публічні закупівлі” щодо особливостей здійснення закупівель під час виборчого процесу” (реєстр. № 4099 від 15.09.2020), внесеного народними депутатами України Арахамією Д. Г., Стефанчуком Р. О. та ін.</p>	<p>підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” щодо вдосконалення правового регулювання предмету закупівель” (реєстр. № 3954 від 04.08.2020), внесеного народним депутатом України Фрісом І. П.</p>	<p>не підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” щодо уникнення зловживань замовників при оприлюдненні інформації та щодо прав учасників закупівель” (реєстр. № 4231 від 19.10.2020), внесеного народним депутатом України Радіною А. О.</p>	<p>не підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” (щодо забезпечення безпеки атомних енергоблоків)” (реєстр. № 4216 від 13.10.2020), внесеного народним депутатом України Нагорняком С. В.</p>	<p>не підтриманий</p>
<p>проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про публічні закупівлі” та деяких інших законодавчих актів України щодо посилення контролю та відповідальності за порушення законодавства у сфері публічних закупівель, забезпечення належного захисту прав учасників публічних закупівель” (реєстр. № 4394 від 17.11.2020), внесеного народним депутатом України Масловим Д. В.</p>	<p>не підтриманий</p>

№	дата	номер листа	тема листа
1	08.01.2020	3304-04/698-06	Щодо розрахунку ціни на нафтопродукти та пальне
2	16.01.2020	3304-04/2361-06	Щодо інформації про перелік відкритих єдиних державних реєстрів, доступ до яких є вільним
3	20.03.2020	3304-04/20005-06	Щодо закупівель на випадки, які спрямовані на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)
4	25.03.2020	3304-04/20656-06	Щодо порядку закупівель у зв'язку із COVID-19
5	01.04.2020	3304-04/22081-06	Щодо змін, внесених до порядку закупівель у зв'язку із COVID-19
6	10.04.2020	3304-04/24218-06	Щодо організації закупівельної діяльності замовника
7	21.04.2020	3304-04/25806-06	Щодо інформування про розроблення і затвердження нормативно-правових актів
8	05.05.2020	3304-04/28729-06	Щодо спрощених закупівель
9	21.05.2020	3304-04/32275-06	Щодо визначення замовників
10	01.06.2020	3305-04/34286-06	Щодо рекомендацій Антимонопольного комітету України
11	03.06.2020	3304-04/34835-06	Щодо застосування статті 17 Закону
12	04.06.2020	3304-04/34929-06	Щодо замовників, які здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання
13	07.07.2020	3304-04/42059-06	Щодо змін до порядку закупівель у зв'язку із COVID-19 стосовно інформації про кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи
14	07.08.2020	3304-04/49140-06	Щодо порядку оскарження процедур закупівель
15	03.09.2020	3304-04/53972-06	Щодо визначення предмета закупівлі та розміщення інформації в електронній системі закупівель
16	03.09.2020	3304-04/54160-06	Щодо планування закупівель
17	10.09.2020	3304-04/55366-06	Щодо передумов здійснення закупівель
18	15.09.2020	3304-04/56256-06	Щодо делегування здійснення закупівель
19	03.10.2020	3304-04/60124-06	Щодо переговорної процедури закупівлі
20	24.11.2020	3304-04/69987-06	Щодо укладення, виконання, змін та розірвання договору про закупівлю

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000041902C0093659000

Підписувач Панаїотіді Світлана Миколаївна

Дійсний з 12.02.2021 11:34:27 по 12.02.2023 11:34:27

Мінекономіки

3305-04/19485-08 від 30.03.202
15:42:30